

TALOUSVAIKEUKSIIN JA YLIVELKKAANTUMISEEN LIITTYVÄN TUEN TARPEEN TUNNISTAMINEN ASIAKASTYÖSSÄ

Yliopistonlehtori, erikoistutkija Katri Viitasalo, Helsingin yliopisto

1.11.2021

Soteuudistus ja sosiaalityö -tilaisuus

TALOUDENHALLINNAN HAASTEET JA NIIDEN JUURISYYT

Yhteys elämäntilanteen muihin ongelmiin & kumuloituminen

Paikantuminen elämäntilanteen muutokseen ja haavoittuneisuuteen

Talousasioiden monimutkaisuus

Pienituloisuus ja heikot taloudelliset resurssit, perusturvan taso

Pirstaleinen palvelujärjestelmä

Asumisen kalleus

TALOUSONGELMIEN LAAJUUS

- Maksuhäiriömerkintöjen määrä (> 392 000)
- Ylivelkaantuminen (kotitalouksien velkaantumisaste n. 130 %, jopa 10 % työikäisistä suomalaisista on ylivelkaantuneita)
- Perustoimeentulotukisaajien määrä (> 310 000 kotitaloutta)

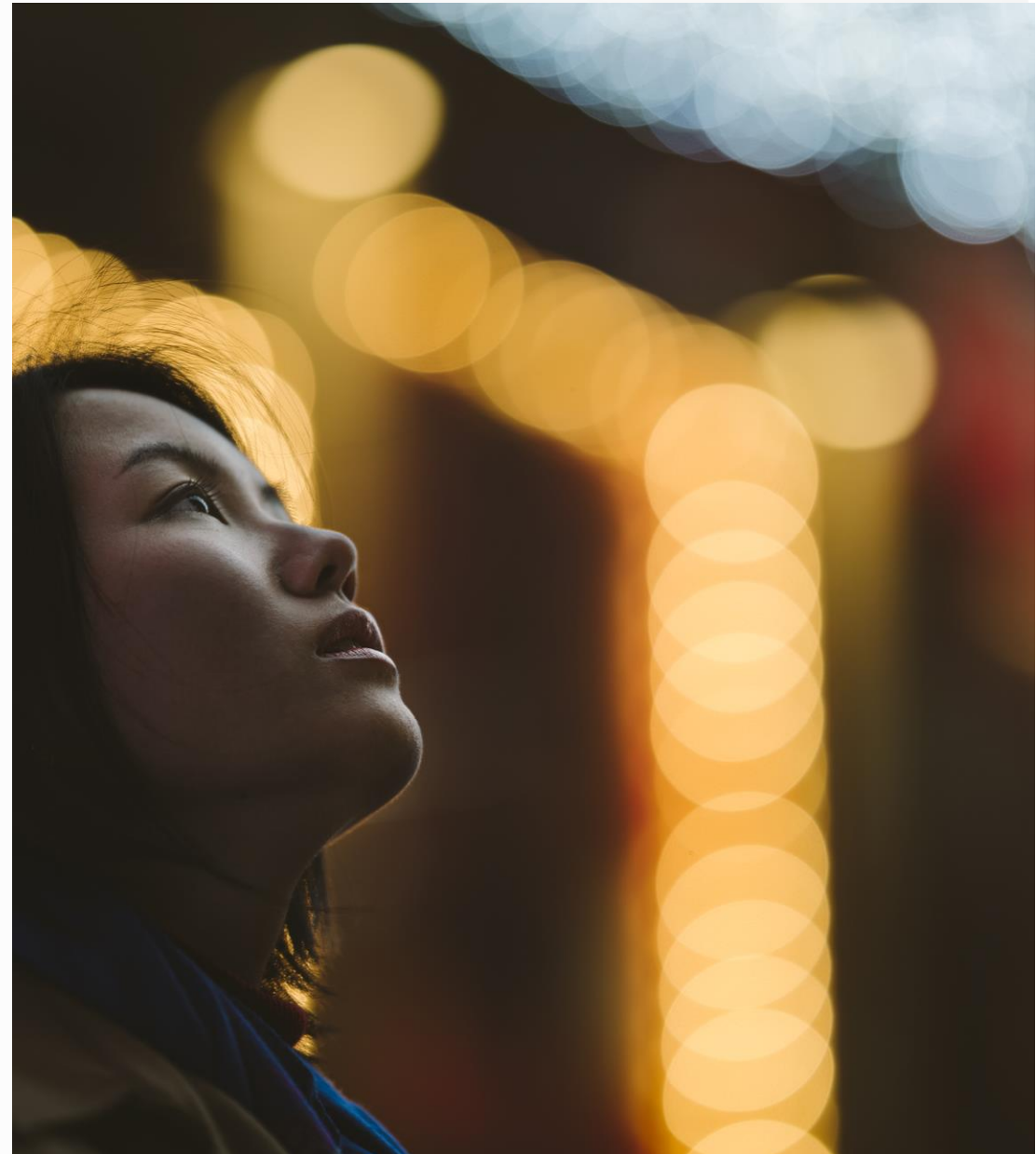
MIKSI HUOMIOIDA TALOUSVAIKEUDET ASIAKASTYÖSSÄ?

- Talousvaikeuksiin yhdistyy häpeää, kielteisiä tunteita ja toimintamalleja, minkä vuoksi moni koettaa selvittää talousvaikeuksistaan mahdollisimman pitkään yksin
- Taloudellinen ahdinko heikentää valmiuksia ottaa tukea vastaan, mutta myös fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia
- Taloudenhallintaa voidaan vahvistaa monin keinoin (konkreettinen tuki & työvälineet, tiedot ja taidot, emotionaalinen tuki)
- Luottamus siihen että tukea on tarpeen tullen tarjolla, että pystyy hoitamaan omat raha-asiat ja hallitsee taloudellisen käyttäytymisen suojaavat talousvaikeuksien ikäviltä seurauksilta

MITEN HUOMIOIDA TALOUSVAIKEUDET ASIAKASTYÖSSÄ?

- Mahdollista ja varmista oikean tiedon saanti
- Kysy (ja puhu) rahasta
- Anna tilaa puhua rahasta
- Kannusta ja kulje rinnalla
- Anna tukea taitojen harjoittelussa
- Ohjaa hakemaan apua jos et itse voi auttaa

LISÄTIETOA AIHEESTA

Taloussosiaalityön materiaalipankki (PRO SOS –hanke) https://www.prosos.fi/wp-content/uploads/2019/06/Taloussosiaalityon_materiaalipankki_vihko_27_6_2019.pdf

Takuusäätiön materiaalit
https://www.takuusaatio.fi/ammattilaisille/tyok_alut-ammattilaisille/

Materiaalipankki (Taloustaitohanke)
<https://www.hdl.fi/taloustaitohanke-materiaalipankki/>

Mielenterveystalo
https://www.mielenterveystalo.fi/aikuiset/itsehoito-ja-oppaat/itsehoito/taloudellisen_ahdingon_omahoito/Pages/default.aspx

Mitä on taloussosiaalityö? Kuuntele lyhyt esittelyvideo:
<https://www.youtube.com/watch?v=arVBrGWCdf8>

Netistä löytyy paljon taloudellista tukea ja taloudenhallintaa käsitteleviä materiaaleja.

Tietoa ja materiaaleja voi hakea muun muassa Talous- ja velkaneuvonnan (Oikeusministeriö), Kuluttajaliiton, Marttaliiton ja Takuusäätiön verkkosivuilta.

- Kiitos huomiostanne!
- katri.viitasalo@helsinki.fi

LÄHTEET

- Asiakastiedot Oy: <https://www.asiakastieto.fi/web/fi/asiakastieto-media/uutiset/2021/07/maksuhairioisten-henkiloiden-maara-on-vakiintunut-noin-390-000-tasolle.html>
- Hämäläinen, T. (2019): Juurisyyanalyysi: Taloudenhallinta ja ylivelkaantuminen: <https://www.sitra.fi/julkaisut/taloudenhallinnan-ja-ylivelkaantumisen-juurisyyt/#analyytinen-viitekehys>
- Tilastoraportti SVT: 18/2021 <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2021060433906>
- Peura-Kapanen, L., Aalto, K., Lehtinen, A.-R., Järvinen, R. (2016): Ylivelkaantumisen ehkäisyn ja hoidon tehostaminen. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 26/2016: https://tietokayttoon.fi/documents/10616/2009122/26_Ylivelkaantumisen+ehk%C3%A4isyn+ja+hoidon+tehostaminen.pdf/97f54cef-7913-46fc-a469-1b4e0c79d1ba/26_Ylivelkaantumisen+ehk%C3%A4isyn+ja+hoidon+tehostaminen.pdf?t=1463737967000
- Pieviläinen, H. (2019) Takuusäätiö tukee rahahuolten puheeksi ottamista. Teoksessa Zechner, M., Karjalainen, S. & Viitasalo, K. (toim.) Avauksia taloussosiaalityöstä. JYX-julkaisuarkisto, Jyväskylän yliopisto, Kokkolan yliopistokeskus Chydenius. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-7780-1>
- Viitasalo, K. (2018) Äitien pyrkimykset ja toimintamahdollisuuksien valikko: Käsitteellinen tutkimus äitien taloudellisista toimintamahdollisuuksista. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/57201>
- Viitasalo, K. (2021) Taloudellisen kyvykkyyden vahvistaminen ja mekanismit sosiaalityössä Teoksessa A.-L. Matthies, K. Turtiainen & A.-R. Svenlin (toim.) Aikuissosiaalityö. Tieto, käytäntö ja vaikuttavuus. Gaudeamus, 218–232. https://converis.jyu.fi/converis/portal/detail/Publication/52473492?auxfun=&lang=fi_FI